

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2014. május 22., csütörtök

Tartalomjegyzék

16/2014. (V. 22.) AB határozat	A jogerős határozattal kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés végrehajthatóságának elévüléséről szóló 2/2013. Büntető jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezések elutasításáról	10012
1316/2014. (V. 22.) Korm. határozat	A 2013. évi kötelezettségvállalással nem terhelt költségvetési maradványok egy részének felhasználásáról	10029
1317/2014. (V. 22.) Korm. határozat	A helyi önkormányzatok adósságot keletkeztető, valamint kezesség-, illetve garanciavállalásra vonatkozó ügyleteihez történő 2014. áprilisi előzetes kormányzati hozzájárulásról	10031
1318/2014. (V. 22.) Korm. határozat	A kazincbarcikai Don Bosco Sportközpont létrehozásáról és egyes kormányhatározatok végrehajtása során alkalmazandó eltérő rendelkezésekről	10033
1319/2014. (V. 22.) Korm. határozat	A SURJÁNY-HÚS Ipari és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság és az ALFÖLDI-HÚS Élelmiszeripari és Kereskedelmi zártkörűen Működő Részvénytársaság hitel-, illetve kölcsönfelvételéhez kapcsolódó egyedi állami kezességről szóló 1297/2014. (V. 5.) Korm. határozat módosításáról	10033

VI. Az Alkotmánybíróság határozatai, teljes ülési állásfoglalásai és végzései

Az Alkotmánybíróság 16/2014. (V. 22.) AB határozata a jogerős határozattal kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés végrehajthatóságának elévüléséről szóló 2/2013. Büntető jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezések elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése egyedi ügyben alkalmazandó jogegységi határozat Alaptörvénnyel való összhangjának felülvizsgálatára irányuló bírói kezdeményezések tárgyában – *dr. Balogh Elemér, dr. Bragyova András, dr. Kiss László, dr. Lévy Miklós, dr. Paczolay Péter és dr. Stumpf István* alkotmánybírák különvéleményével – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság a jogerős határozattal kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés végrehajthatóságának elévüléséről szóló 2/2013. Büntető jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezéseket elutasítja.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

I.

- [1] 1. A közérdekű munka és a pénzbüntetés végrehajthatóságának elévülését érintő, a Veszprémi Törvényszéken Bv.100/2013., Bv.104/2013., Bv.112/2013., Bv.117/2013., Bv.151/2013., Bv.153/2013., Bv.155/2013. számokon, a Tatabányai Törvényszéken Bv.176/2013., Bv.177/2013., Bv.178/2013., Bv.179/2013., Szv.825/2013. számokon, valamint a Fővárosi Törvényszéken 4.Kmv.1407/2010. számon folyamatban lévő büntetés-végrehajtási ügyekben eljáró bírák az eljárásokat a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Bv. tvr.) 6. § (7) bekezdése és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 266. § b) pontja alapján felfüggesztették és egyúttal az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 37. § (2) bekezdésére is figyelemmel a Kúria 2/2013. számú Büntető jogegységi határozata (a továbbiakban: jogegységi határozat) alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezték az Alkotmánybíróság előtt.
- [2] A bírói kezdeményezésekre okot adó összesen tizenhárom büntetés-végrehajtási ügyben a bíróság közérdekű munka, illetve pénzbüntetést szabott ki az elítéltekkel szemben. A bíróság ezekben az ügyekben utóbb megállapította, hogy a kiszabott büntetések végrehajthatósága elévült. Időközben a jogalkotó a közérdekű munka és a pénzbüntetés végrehajthatóságának elévülési idejét 2010. május első napján három évről öt évre emelte. A folyamatban lévő büntetés-végrehajtási ügyek elévülési idejét a bírói kezdeményezésekben kifogásolt jogegységi határozat rendezi, amelynek értelmében „[a]mennyiben a jogerős határozattal kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés végrehajthatóságának elévülése 2010. évi május hó 1. napja előtt bekövetkezett, úgy a továbbiakban nincs törvényes lehetőség a büntetés végrehajtására. Ha azonban a közérdekű munka és a pénzbüntetés végrehajthatóságának elévülése 2010. május 1. napjáig nem következett be, e büntetések elévülési ideje öt év.” A jogegységi határozat e rendelkezése alapján a bírói kezdeményezésekre okot adó büntetés-végrehajtási ügyek egy részében a Veszprém Megyei Főügyészség és a Fővárosi Főügyészség, míg a másik részében a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség indítványozta a Veszprémi, a Fővárosi, illetőleg a Tatabányai Törvényszékeknél a büntetések végrehajthatóságának elévülését megállapító első fokú bírósági határozatok hatályon kívül helyezését és a büntetés-végrehajtás továbbfolytatásának elrendelését.

- [3] 1.1. A Veszprémi és Fővárosi Törvényszékek Büntetés-végrehajtási Csoportjának bírái elsődlegesen az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság klauzulát hívták fel. Előadásuk szerint a jogegységi határozat azért ellentétes a jogbiztonság követelményrendszerével, mert az elévülési idő számításának szabályait az elévülési idő folyása alatt az elítélt terhére megváltoztatja. A korábbi alkotmányos büntetőjogot formáló alkotmánybírói gyakorlat felidézése mellett a törvényszéki bírák arra mutatnak rá, hogy a büntetések végrehajtása során ugyanazok az alkotmányos követelmények érvényesek, mint amelyek mérceként szolgálnak büntetőjog egészének megítéléséhez. A törvényszékek álláspontja szerint a kifogásolt jogegységi határozat a jogalkotó akaratának sem felel meg. Ennek igazolásául a bírói kezdeményezések idézik a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvényhez (a továbbiakban: régi Btk.) kapcsolódó, 2010. május 1. napjától hatályos 67. §-ához fűzött miniszteri indokolást, amely szerint „[a] törvény a közérdekű munka és a pénzbüntetés három éves elévülési idejét öt évre emeli. Ez az elévülési idő összhangban van a szabadságvesztés büntetés, valamint az eltiltó jellegű szankciók (foglalkozástól, járművezetéstől eltiltás, kiutasítás, közügyektől eltiltás, kiutasítás), illetve a szabadságvesztés legrövidebb elévülési idejével. A törvény nem az állami büntetőigény érvényesíthetőségének szélesítése miatt emeli fel az elévülési időt, hanem a szükséges koherencia megteremtése érdekében.”
- [4] Ezzel összefüggésben a törvényszékek bírái azt is előadják, hogy a jogegységi határozat lezárt jogviszonyokban, vagyis visszamenőleges hatállyal követeli meg a büntetés végrehajtásának elrendelését, hiszen olyan ügyekben alkalmazandó, amelyekben az első fokon eljáró bíróságok a büntetés végrehajthatóságának elévülését már megállapították. Az indítványozó törvényszéki bírák kifejtik, hogy jogállami keretek között csak olyan büntetőjogi szabályozásnak van helye, amely megteremti ezen bírósági határozatok felülvizsgálhatóságának egyértelmű kritériumrendszerét.
- [5] A törvényszéki bírák további alkotmányossági aggályként fogalmazzák meg, hogy a támadott jogegységi határozat a büntetés-végrehajtási ügyekben eljáró hatóságok munkatempójától függően eltérő szabályok alkalmazását teszi kötelezővé olyan elítéltek esetében, akikre azonos nemű és mértékű büntetést szabtak ki: egyesek esetében ugyanis a büntetés elévülési ideje három év marad, míg mások esetében az új rendelkezések alapján az elévülési idő öt évre emelkedik. A büntetés végrehajtását érintő elévülési szabály megválasztása elsősorban az elfogatóparancs kibocsátásának időpontjától függ, ugyanis ha az elfogatóparancsot 2007. május 1-jét megelőzően bocsátották ki, akkor az elévülést a régi, míg ha 2007. május 1. után, az elévülést az új szabályok szerint szükséges számítani. A büntetések elévülésének tényleges ideje a büntetések végrehajtásától függően ugyan mindig esetről esetre változik, de az elévülés idejét kizárólag az adott ügyben foganatosított és a büntető törvények által elismert jogi tények befolyásolhatják. A törvényszék érvelése szerint a Kúria jogegységi határozata nem tekinthető a büntetések elévülését befolyásoló, így az elévülést félbeszakító vagy szünetelését eredményező törvényben elismert eljárási cselekménynek. Ebből következően a törvényszék következtetése szerint a jogegységi határozat sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében elismert egyenlőségi szabályt és az Alaptörvény II. cikkében biztosított emberi méltósághoz fűződő jogot, ugyanis homogén csoportba tartozó személyek között indokolatlanul, más alapjog védelmére való hivatkozás nélkül és törvényi felhatalmazás hiányában tesz különbséget. A törvényszék megítélése szerint ezen kívül a jogegységi határozat sérti az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésében foglaltakat is, mert a jogegyenlőség követelményét az Európai Unió Alapjogi Chartájának 20. cikke is garantálja. A Fővárosi Törvényszék bírása e körben nemcsak az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt általános egyenlőségi szabályt, hanem az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében tilalmazott hátrányos különbségtétel szabályát is nevesíti.
- [6] A törvényszéki bírák álláspontja értelmében a kifogásolt jogegységi határozat rendelkezése a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) eljárási rendjének sem felel meg. A törvényszéki álláspont szerint a kifogásolt döntésében a Kúria az 1/2011. (VI. 1.) Büntető jogegységi határozattal ellentétes megoldást alkalmaz. Az 1/2011. (VI. 1.) Büntető jogegységi határozat ugyanis a kényszergyógykezelésre vonatkozóan azt mondja ki, hogy a régi Btk. 2010. május elsején hatályba lépett módosításaival összefüggésben átmeneti rendelkezés hiányában nincs törvényes lehetőség a visszaható hatály kimondására. Döntésében a Legfelsőbb Bíróság utalt arra is, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1979. évi 5. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Btké.) 7. §-a hasonlóan rendelkezik a folyamatban lévő kényszergyógykezelésekről.
- [7] A fentiekben túlmenően az indítványozó törvényszéki bírák aggályosnak tartják a jogegységi határozat indokolását is, mert jelen ügyben is irányadónak tekinti a Btké. átmeneti szabályait. A Btké. 6. §-a rendszertani elhelyezéséből (a II. fejezet Átmeneti rendelkezések I. címe alatt található) és nyelvtani értelmezéséből ugyanakkor egyértelműen következik, hogy az a régi Btk. hatályba lépésére vonatkozóan tartalmaz iránymutatást az annak idején folyó elévülési idők számítása tekintetében. Ezt az álláspontot erősíti az adott jogszabályhelyhez fűzött miniszteri indokolás is, amely szerint „[a] Btk-nak a büntetés elévülésére vonatkozó rendelkezései – a próbaidőre felfüggesztett

büntetés elévülésére vonatkozó szabály kivételével – megegyeznek a korábbi szabályozással. [...] Mivel a Btk. szabályai nem térnek el a korábbi szabályoktól, csupán kiküszöbölik annak egyik hibáját, indokolt, hogy egységesen a Btk. szabályai érvényesüljenek. Ezt mondja ki az (1) bekezdés. A (2) bekezdés kizárja a jogvesztő visszaható hatályt.” Az indítványozó törvényszékek álláspontja szerint a Kúria a Btké. szabályaira történő utalással analógiát alkalmaz, amellyel egyfelől az analógia alkalmazását tilalmazó büntetőjogi alapelveket, másfelől pedig a jogszabály kiszámíthatóságának a követelményét is sérti.

- [8] 1.2. A Tatabányai Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportjának bírása indítványaiiban a támadott jogegységi határozat alaptörvény-ellenességét alátámasztandó a Veszprémi és Fővárosi Törvényszékek Büntetés-végrehajtási Csoportjának bírái által előadottakkal részben azonos érvelést terjesztett elő. Egyező tartalommal adta elő alkotmányossági aggályait arról, hogy a támadott jogegységi határozat alkalmazásának kötelezettsége az eljáró hatóságok munkatempójától függ, valamint arról, hogy a Kúria rendelkezése miként vezet az egyenlő bánásmód követelményének, illetőleg az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Alapjogi Charta) 20. cikkében elismert jogegyenlőségi szabály és így az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésének a megsértéséhez. Azonos érvelést bemutatva fejti ki véleményét a jogbiztonság követelményének sérelméről is. A veszprémi bíróval egyezően érvel továbbá amellelt, hogy a Kúria megoldása ellentétes egyrészt az 1/2011. (VI. 1.) Büntető jogegységi határozattal, másrészt pedig a régi Btk. 2010. május 1-jével hatályba lépett módosításhoz fűzött miniszteri indokolással, valamint a jogalkotó abban nevesített szándékával is. A Tatabányai Törvényszék indítványai is kifogásolták, hogy a Kúria a Btké. szabályának felhívásával analógiát alkalmazott.
- [9] Ezen túlmenően az indítványozó bíró kifejti, hogy megítélése szerint téves a Kúria abbéli álláspontja, amely szerint a Btké. 6. § (1) bekezdése a büntető törvény valamennyi későbbi módosítása, így a jogegységi határozattal érintett eset tekintetében is irányadó. E körben utal a hivatkozott jogszabályhelynek az adott jogszabályon belüli elhelyezkedésére – vagyis, hogy az „[a] Btk. hatálybalépése előtt kiszabott büntetések és elrendelt intézkedések” alcím alatt található – az azt követő – a 6. § (2) bekezdése szerinti – rendelkezésre, amelynek értelmében „[a] Btk. hatálybalépése előtt, a korábbi jogszabály alapján bekövetkezett elévülés hatálya érintetlen marad”, továbbá a Btké.-hez fűzött miniszteri indokolásra is, ahogyan az a veszprémi bíró indítványaiiban is olvasható.
- [10] A Tatabányai Törvényszék bírójának indítványai szerint a kifogásolt jogegységi határozat rendelkezése nem felel meg a Jat. 2. § (2) bekezdésében foglalt azon kívánalomnak sem, hogy „[j]ogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terheesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé”. A Jat. szerinti eljárásrendet pedig az sérti, hogy jogértelmezésével a Kúria törvényben nem nevesített hatásköröket állapít meg a bíróságok számára. Az indítványozó törvényszék emellelt előadja azt is, hogy a jogegységi határozat nem szerepel az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdésében foglalt, a jogszabályokat meghatározó felsorolásban, ugyanakkor az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésének rendelkezése alapján a Kúria jogegységi határozatainak alkalmazása mégis kötelező. Ugyanerről rendelkezik a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 42. § (1) bekezdése is, amely szerint „[a] jogegységi határozat a bíróságokra a Magyar Közlönyben történő közzététel időpontjától kötelező.” A törvényszéki bíró álláspontja értelmében így a kifogásolt jogegységi határozat alkalmazása a folyamatban lévő büntetés-végrehajtási ügyekben ugyan kötelező, de a büntetés-végrehajtási bírónak még sincs jogszabályban foglalt hatásköre ennek teljesítéséhez.
- [11] Hasonló alkotmányos aggályának adott hangot a Fővárosi Törvényszék bírása is, mert álláspontja szerint a bíróságoknak a kifogásolt jogegységi határozat végrehajtása során jogszabályi felhatalmazás hiányában szükséges dönteniük az elévülést megállapító végzések hatályon kívül helyezéséről.
- [12] 2. Az Abtv. 58. § (2) bekezdése értelmében „[a]z előadó alkotmánybíró együttes vizsgálat és elbírálás végett elrendelheti azoknak az előtte folyamatban levő ügyeknek az egyesítését, amelyeknek tárgya egymással összefügg.” Figyelemmel arra, hogy a büntetés-végrehajtási ügyekben eljáró bírák ugyanazt a jogegységi határozatot, hasonló alkotmányjogi érvek alapján támadják, így az előadó alkotmánybíró elrendelte bírói kezdeményezések egyesítését. Az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezések alkotmányossági vizsgálatát egy eljárásban folytatta le.

II.

- [13] Az Alkotmánybíróság eljárása során a következő jogszabályi rendelkezéseket vette figyelembe:
- [14] 1. Az Alaptörvénynek az indítványokban utalt és az alkotmányossági vizsgálatban érintett rendelkezései:
„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„Q) cikk (2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.”

„T) cikk (2) Jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. Jogszabály továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívüli állapot idején és a köztársasági elnök szükségállapot idején kiadott rendelete.”

„I. cikk (1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

„XXVIII. cikk (4) Senki nem nyilvánítható bűnösnek, és nem sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog vagy – nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben – más állam joga szerint nem volt bűncselekmény.”

„25. cikk (2) A bíróság dönt

a) büntetőügyben, magánjogi jogvitában, törvényben meghatározott egyéb ügyben;

b) a közigazgatási határozatok törvényességéről;

c) az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről;

d) a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról.

(3) A Kúria a (2) bekezdésben meghatározottak mellett biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

[15] 2. A bírói kezdeményezésekben kifogásolt jogegységi döntés rendelkező része:

„Amennyiben a jogerős határozattal kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés végrehajthatóságának elévülése 2010. évi május hó 1. napja előtt bekövetkezett, úgy a továbbiakban nincs törvényes lehetőség a büntetés végrehajtására.

Ha azonban a közérdekű munka és a pénzbüntetés végrehajthatóságának elévülése 2010. május 1. napjáig nem következett be, e büntetések elévülési ideje öt év.”

[16] 3. A korábban hatályban volt Btk. 2010. május elsejét megelőzően hatályban volt és a bírói kezdeményezésekkel érintett rendelkezései:

„67. § (1) A főbüntetés elévül:

a) tizenöt évi szabadságvesztés, valamint ennél súlyosabb büntetés esetén húsz év,

b) tízévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztés esetén tizenöt év,

c) ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztés esetén tíz év,

d) öt évet el nem érő szabadságvesztés esetén öt év,

e) közérdekű munka vagy pénzbüntetés esetén három év elteltével.

[...]

68. § (1) A főbüntetés elévülésének határideje a büntetést kiszabó határozat jogerőre emelkedésének napján, ha pedig a büntetés végrehajtását felfüggesztik, a próbaidő leteltének napján kezdődik. Ha az elítélt a szabadságvesztés végrehajtása alatt megszökik, az elévülés határideje a szökés napjával ismét elkezdődik.

[...]

(4) Az elévülést félbeszakítja az elítélt ellen a büntetés végrehajtása végett tett intézkedés. A félbeszakítás napjával az elévülés határideje ismét elkezdődik.”

- [17] 4. A korábban hatályban volt Btk. 2010. május elsején hatályba lépett (2013. június 30-ig hatályos) indítvánnyal érintett rendelkezései:

„67. § (1) A szabadságvesztés végrehajthatósága elévül

a) tizenöt évi szabadságvesztés vagy ennél súlyosabb büntetés esetén húsz év,

b) tíz évi vagy ezt meghaladó tartamú szabadságvesztés esetén tizenöt év,

c) öt évi vagy ezt meghaladó tartamú szabadságvesztés esetén tíz év,

d) öt évet el nem érő tartamú szabadságvesztés esetén öt év

elteltével.

[...]

68. § (1) A büntetés elévülésének határideje a büntetést kiszabó határozat jogerőre emelkedésének napjával, ha pedig a szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztik, a próbaidő leteltének a napjával kezdődik.

[...]

(4) Az elévülést félbeszakítja az elítélt ellen a büntetés végrehajtása végett tett intézkedés. A félbeszakítás napjával az elévülés ismét elkezdődik.”

- [18] 5. A Btké. (2013. június 30-ig hatályos) indítvánnyal érintett rendelkezései:

„6. § (1) A Btk.-nak a büntetés elévülésére vonatkozó rendelkezéseit (67–68. §) a hatálybalépése előtt jogerősen kiszabott büntetésre is alkalmazni kell.

(2) A Btk. hatálybalépése előtt, a korábbi jogszabály alapján bekövetkezett elévülés hatálya érintetlen marad.”

III.

- [19] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy a bírói kezdeményezések megfelelnek-e a törvényben előírt feltételeknek. Az Abtv. 25. §-a értelmében „[h]a a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.” Ehhez képest az Abtv. 37. § (2) bekezdése rendelkezik úgy, hogy az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll eljárásban felülvizsgálja a jogegységi határozatnak az Alaptörvénnyel való összhangját.

- [20] Valamennyi bírói kezdeményezés alapjául szolgáló büntetés-végrehajtási ügy közös jellemzője, hogy a kapcsolódó büntetőeljárásokban az eljáró bíróságok 2010. május elsejét megelőzően szabtak ki közérdekű munka vagy pénzbüntetést olyan időben, hogy a büntetés végrehajthatósága a kiszabás időpontjában hatályban volt – három éves – elévülési időt figyelembe véve 2010. május elseje előtt nem következett be. A Kúria kifogásolt jogegységi döntése ezekben az esetekben kötelezően írja elő, hogy 2010. május elsejét követően a közérdekű munka és a pénzbüntetés elévülésének számításánál a 2010. május 1-jén hatályba lépett – öt éves – elévülési határidő az irányadó. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 25. §-a és az Abtv. 37. § (2) bekezdésére figyelemmel megállapította, hogy valamennyi bírói kezdeményezés megfelel törvényben előírt feltételeknek.

IV.

- [21] Az indítvány nem megalapozott.

- [22] 1. A bírói kezdeményezések elsődlegesen azt sérelmezik, hogy a jogegységi határozat visszamenőleges hatállyal állapít meg büntetőjogi hátrányt, amelynek eredményeként egy büntetőjogszabály, és így a büntetőjogi felelősségre vonás válik terhesebbé. A bírói kezdeményezések e körben az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rejlő jogbiztonság követelményének sérelmét nevesítik ugyan, de indítványaik egyértelműen az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében foglalt visszaható hatályú büntetőjogi jogalkotás tilalmának sérelmét is állítják, hiszen a bírói kezdeményezések indokai között megjelenik a korábban hatályos Alkotmány 57. § (4) bekezdése is, amely azonos az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében foglalt szabállyal. Az indítványok kimerítése azért is indokolja

- az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésén alapuló vizsgálatot, mert a jogirodalom álláspontja szerint a büntetés-végrehajtási jog a büntető felelősségre vonást szabályozza, így a jogrendszerben elfoglalt helyét illetően a büntető jogok közé tartozik. Minthogy a büntetés-végrehajtási jog jogági jellegét tekintve a büntetőjoghoz sorolódik, így az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében biztosított alapvető jog is mérceként szolgál szabályai megítéléséhez.
- [23] Ezen kívül a bírói kezdeményezések nevesítik az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésében szereplő előírást is, amely szerint Magyarország a nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját. Ebből következően, ha az Alaptörvény és valamely vállalt nemzetközi emberi jogi egyezmény egyidejűleg, azonos tartalommal szabályoz egy alapjogot, úgy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésén keresztül vizsgálja, hogy a hazai jogszabály értelmezése összhangban áll-e az Alaptörvény és egyúttal a nemzetközi egyezmény azonos megfogalmazású szabályából fakadó garanciális követelményekkel, amelynek során az Alkotmánybíróság tartózkodik a hazai jogszabály olyan értelmezésétől, amelynek elkerülhetetlen következménye a vállalt nemzetközi jogi kötelezettség megsértése {hasonlóan lásd: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [28]}. A visszaható hatályú büntető jogalkotás tilalmát, vagyis a nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege jogelvet megfogalmazó szabály a nemzetközi emberi jogi egyezményekben ugyanolyan tartalommal jelenik meg, mint az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében foglalt szabály, amely ennek megfelelően megalapozza a jogegységi határozatnak az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdése alapján történő vizsgálatát is.
- [24] Az Alkotmánybíróság elsőként azt értékeli, hogy a jogegységi határozat hogyan érvényesül a korábban és a jelenleg hatályos büntetőjogi szabályok között (1). Ezt követően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésében foglalt alkotmányértelmezési kötelezettséget is szem előtt tartva rövid áttekintést nyújt a jogállamiság klauzulában rejlő visszamenőleges hatályú jogalkotás alkotmányjogi jelentéséről, majd ehhez képest felvázolja a visszaható hatályú jogalkotásnak az alkotmányos büntetőjogban érvényesülő garanciáját és annak védelmi körét (2). Az Alkotmánybíróság ezek után nemzetközi jogvédelmi mechanizmusok működésén keresztül vizsgálja visszaható hatályú büntetőjogi jogalkotás általánosan elismert korlátait (3). Végül az Alkotmánybíróság választ nyújt arra, hogy milyen alkotmányjogi összefüggés lehetséges fel a büntetések végrehajthatóságának elévülését értelmező jogegységi határozat és a visszaható hatályú büntető jogalkotás garanciális korlátai között (4).
- [25] 2. A büntetőjog két elévülési időt különböztet meg. A bűncselekmény büntethetőségének elévülése a cselekmény büntethetőségét végérvényesen megszüntető okok egyike (Btk. 25. §). A büntethetőség elévülése az állami büntetőhatalom érvényesítésének korlátja: a büntethetőség elévülésével a cselekmény üldözhetősége és a büntetőjogi felelősségre vonás lehetősége enyészik el. Ehhez képest a büntetés végrehajthatóságának elévülése a büntetőeljárás lefolytatását követően a már jogerősen megállapított büntetőjogi szankció végrehajthatóságának megszűnését jelenti [rég. Btk. 66. § b) pontja; Bv. tvr. 17. § b) pontja]. Vagyis ebben az esetben a büntetőjogi szankció állami kikényszeríthetősége az idő múlásának következményeként szűnik meg. A bírói kezdeményezésekben kifogásolt jogegységi határozat a közérdekű munka és a pénzbüntetés végrehajthatóságának elévülési idejére vonatkozó új szabályok alkalmazhatóságát érinti.
- [26] 2.1. A régi Btk. 2010. május 1-jét megelőzően a közérdekű munka és a pénzbüntetés végrehajthatóságának elévülési idejét három évben határozta meg [rég. Btk. 67. § (1) bekezdés e) pontja]. Ezt az elévülési időt a régi Btk. módosításáról szóló 2009. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 22. § (2) bekezdése 2010. május 1-jei hatállyal öt évben állapította meg. A jogszabályhoz fűzött miniszteri indokolás értelmében a módosítás a különféle büntetések és mellékbüntetések végrehajthatóságának elévülési időtartamai közötti összhang megteremtését szolgálja. A közérdekű munka és a pénzbüntetés végrehajthatóságának öt éves elévülési ideje áll ugyanis összhangban a szabadságvesztés büntetés legrövidebb, valamint az eltöltő jellegű mellékbüntetések (foglalkozástól, járművezetéstől eltiltás, kiutasítás, közügyektől eltiltás, kiutasítás) öt éves elévülési idejével.
- [27] Időközben a régi Btk. hatályát veszítette, és a 2013. július elsején hatályba lépett a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) a büntetések végrehajthatóságát érintő elévülési szabályokat már nem tartalmazza. Ehelyett a büntetések végrehajthatóságának elévülését a régi Btk. 2010. május elseje után hatályos szabályaival többnyire megegyező tartalommal jelenleg a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló törvénnyel módosított Bv. tvr. 18. §-a szabályozza.
- [28] 2.2. A Módtv. a közérdekű munka és a pénzbüntetések végrehajthatóságának elévülési idejét 2010. május elsejei hatállyal egységesen öt évben határozta meg, ugyanakkor szövegszerűen nem tartalmazott átmeneti szabályokat azon büntetések végrehajthatóságának elévülési időtartamáról, amelyeket a büntető bíróságok jogerős határozatukban 2010. május elsejét megelőzően szabtak ki. A 2010. május elsejét megelőzően kiszabott, de ezen időpontban még el nem évült büntetések végrehajthatóságának elévülési idejét érintően eltérő jogértelmezési

álláspontokat képviselő bírósági ítéletek születtek. Egyes bíróságok a régi Btk. 2. §-ában foglalt időbeli hatály szabályát alkalmazták, és ennek megfelelően arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a közérdekű munka, illetve a pénzbüntetés végrehajthatóságának 2010. május elsején folyó elévülési ideje a cselekmény elkövetésekor hatályban volt három év. Ezzel szemben más bíróságok azt képviselték, hogy a büntetések végrehajthatóságának elévülése során nem alkalmazható a Btk. 2. §-a, így a büntetések végrehajthatóságának az elévülési idejét a hatályos jogszabályok jelölik ki, amely jelen esetben öt év. Az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében a Kúria büntető jogegységi tanácsa jogegységi eljárást folytatott le. Ennek eredményeként meghozott jogegységi határozat szerint „[a]mennyiben a jogerős határozattal kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés végrehajthatóságának elévülése 2010. évi május hó 1. napja előtt bekövetkezett, úgy a továbbiakban nincs törvényes lehetőség a büntetés végrehajtására. Ha azonban a közérdekű munka és a pénzbüntetés végrehajthatóságának elévülése 2010. május 1. napjáig nem következett be, e büntetések elévülési ideje öt év.” A jogegységi határozat így a közérdekű munka és a pénzbüntetés végrehajthatóságának 2010. május elsején hatályba lépett öt éves elévülési időtartamát ezen a napon még el nem évült büntetés végrehajthatóságának elévülésére is alkalmazni rendeli. Az Alkotmánybíróságnak a bírói kezdeményezések alapján így elsődlegesen arról szükséges állást foglalnia, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság klauzula és az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében megfogalmazott nullum crimen sine lege és nulla poena sine lege elvekkel összhangban áll-e a Kúria jogegységi határozata.

- [29] 3. Az Alkotmánybíróság ennek megítéléséhez elsőként azt értékelte, hogy a korábbi alkotmánybírósági gyakorlatban kimunkált mérce érvényesnek tekinthető-e az Alaptörvény hatálybalépését követően. Az Alkotmánybíróság a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában kifejtette, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálható alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indoklásába történő beillesztése.” [13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]]. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően összevetette a korábbi és jelenleg hatályos alkotmányos szabályokat.
- [30] 3.1. A korábban hatályban volt Alkotmány 2. § (1) bekezdése és az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése egyező megfogalmazással tartalmazzák a jogállamiság klauzuláját, amely szerint Magyarország független, demokratikus jogállam. Az Alkotmány 57. § (4) bekezdése szintén egyező megfogalmazással tartalmazta az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében kimondott büntetőjogi visszaható hatályú jogalkotás tilalmának garanciáját. Az alkotmányozó az Alaptörvény U) cikkében azonban az Alkotmányhoz képest a büntetőjogi felelősségre vonhatósághoz kapcsolódóan további szabályokat fogalmazott meg. Az Alaptörvény U) cikk (1) bekezdése elévülhetetlen felelősséget deklarál mindazokért a bűncselekményekért, amelyeket a kommunista diktatúra ideje alatt politikai indítekből követtek el, és amelyek üldözésétől az igazságszolgáltatás politikai okokból eltekintett. Az Alaptörvény U) cikk (6), (7) és (8) bekezdései szerint pedig „[n]em tekinthető elévültnek azoknak a törvényben meghatározott, a pártállam nevében, érdekében vagy egyetértésével a kommunista diktatúrában Magyarország ellen vagy személyek ellen elkövetett súlyos bűncselekményeknek a büntethetősége, amelyeket az elkövetéskor hatályos büntetőtörvény figyelmen kívül hagyásával politikai okból nem üldöztek.” Ezen „[...] bűncselekmények büntethetősége az elkövetés időpontjában hatályos büntetőtörvény szerinti, az Alaptörvény hatálybalépésének napjától számított időtartam elteltével évül el, feltéve, hogy a bűncselekmény elkövetésének időpontjában hatályos büntetőtörvény szerint az elévülés 1990. május 1-jéig bekövetkezett volna.” Ha pedig az ilyen bűncselekmény elkövetésének időpontjában hatályos büntetőtörvény szerint az elévülés 1990. május 2-a és 2011. december 31-e között történt volna meg, akkor a bűncselekmény büntethetősége az Alaptörvény hatálybalépésének napjától számított időtartam elteltével évül el, feltéve, hogy az elkövetőt a bűncselekmény miatt nem üldözték.
- [31] Ebből következően a visszaható hatályú büntető jogalkotás tilalma tekintetében az Alkotmány és az Alaptörvény egyező megfogalmazása mellett az alkotmányszövegek lényeges kontextuális eltérése állapítható meg. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében foglalt alkotmányos szabály értelmezése során az Alaptörvény ezen elvi jelentőségű rendelkezéseinek figyelembevételével használja fel a korábban kialakított alkotmánybírósági gyakorlatot.
- [32] 3.2. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság klauzulából olvasható ki a jogbiztonság követelménye. E követelmény az Alkotmánybíróság következetes felfogása szerint azt jelenti, hogy a jogrendszer egésze, annak részterületei, valamint egyes szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak

és a norma címzettjei számára előre láthatóak kell legyenek és a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat kell hordozzanak {9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 65–66.; újabb gyakorlatból: 38/2012. AB határozat, Indokolás [84] és 3106/2013. (V. 17.) AB határozat, Indokolás [8]}. A jogi normák előreláthatósága és kiszámítható működésének követelménye feloleli a visszamenőleges hatályú jogi szabályozás korlátozott és kivételes lehetőségét. Vagyis jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint „[k]övetkezetes az alkotmánybíróági gyakorlat a tekintetben, hogy valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilalomba ütközőnek, ha a hatálybalépés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell.” {57/1994. (XI. 17.) AB határozat, ABH 1994, 324–325.; megerősítette például: 3208/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [58]}. Ugyanakkor a jogbiztonságból fakadó visszaható hatályú jogalkotás tilalma nem feltétlen és kizárólag a jogalanyok helyzetét elnehezítő (ad malem partem) jogalkotásra irányadó [110/2009. (XI. 18.) AB határozat, ABH 2009, 971, 984.]. Nem terjed ki továbbá a jogszabályok módosíthatóságának időbeli korlátaira. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ugyanis „[ö]nmagában az, hogy az állampolgárok másként cselekedtek volna, ha előre láthatták volna a jogszabály módosítását, nem ad módot a jogbiztonság címén az alkotmányellenesség megállapítására. A visszaható hatályú jogalkotás tilalmának ilyen kiterjesztő értelmezése alkotmányjogilag indokolhatatlan.” [elsőként lásd: 55/1994. (XI. 10.) AB határozat, ABH 1994, 305., hasonlóan lásd: 174/B/1999. AB határozat, ABH 2005, 870, 878.].

- [33] 3.3. A jogbiztonság követelményéből kiolvasható visszaható hatályú jogalkotás korlátozott lehetőségéhez hasonló alapjogi mércét határoz meg az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében rejlő visszaható hatályú büntetőjogi jogalkotás tilalma. Ezt az alkotmányos szabályt közvetítik a büntető törvénykönyv időbeli hatályáról szóló rendelkezései, amelyek e tilalom mellett az enyhébb büntető törvényi szabályok visszaható hatályú alkalmazását írják elő [lásd: Btk. 2. § (1)–(3) bekezdéseit]. E mérce a tisztességes eljárás követelményeinek egyik elemeként a legfontosabb alapkövét jelenti a modern alkotmányos büntetőjog összetett rendszerének [hasonlóan lásd: 9/2007. (III. 7.) AB határozat, 2007, 177, 195.; 398/B/2007. AB határozat, ABH 2007, 2180, 2183.]. A nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege elveket megfogalmazó alkotmányos szabály a jogállamok egyik legnagyobb múltra visszatekintő garanciáját jeleníti meg: az állami büntetőhatalom gyakorlásának korlátját és gyakorolhatóságát övező feltételek előre megismerhetőségének követelményét. Ebből az is következik, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdéséből fakadó követelmények, így a visszaható hatályú büntetőjogi jogalkotás és jogalkalmazás tilalmának védelmi körébe tartozik a büntetőjog valamennyi olyan szabálya, amely az egyéni büntetőjogi felelősség megállapítása szempontjából jelentős. Ezzel egyező álláspontot képvisel az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata is, amely a cselekmény üldözhetőségének elévülési ideje és a visszaható hatályú büntetőjogi jogalkotás tilalma között fellelhető alkotmányjogi összefüggésekről rendelkezett. Az Alkotmánybíróság e gyakorlata értelmében a nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege elvek által nyújtott védelem nem szűkíthető le a büntetőjog különös részi törvényi tényállás elemeire és az abban foglalt büntetési tételekre, hanem feloleli a büntetőjogi felelősségre vonás valamennyi releváns szabályát [lásd például: 35/1999. (XI. 26.) AB határozat, ABH 1999, 310, 316.]. Így az alkotmányos jog által garantált védelem kiterjed a büntethetőség, a büntetés kiszabás és ezen kívül valamennyi olyan büntetőjogi szabályra, amely a büntetőjog alkalmazása során az egyén alkotmányos szabadságjogait érinti.
- [34] 3.3.1. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében biztosított szigorú garancia érvényesítése azonban nem kivételek nélkül való és terjedelme sem korlátlan. Ennek megfelelően nincsenek tekintettel hazai jog nullum crimen sine lege és nulla poena sine lege garanciáira a nemzetközi jog feltétlen elsőbbséget és érvényesülést követelő jus cogens szabályai. A nemzetközi humanitárius jogot súlyosan sértő nemzetközi büntetteket, így a népiirtás, a háborús és emberiség elleni bűncselekmények, valamint az agresszió (lásd: Nemzetközi Büntetőbíróság Statútumának 5–8. Cikkeit, valamint az ad hoc nemzetközi büntető bíróságok statútumainak releváns részeit) üldözése során az államok a nemzetközi közösség büntetőhatalmát érvényesítik (aut dedere aut judicare). Ebből fakad az is, hogy a visszaélészerűen is gyakorolható eljárási garanciák, így különösen a ne bis in idem elve, az elévülés, a visszaható hatály tilalma a nemzetközi jogban sajátosan érvényesül [lásd: 33/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [23]]. Ez a felfogás áll összhangban az Alaptörvény Q) cikk (3) bekezdésében előírt alkotmányos rendező elvvel is, amelynek értelmében Magyarország minden további belső jogi aktus megalkotása nélkül fogadja el és érvényesíti a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait, vagyis a nemzetközi szokásjogot, amelynek a jus cogens a legbelső magját jelenti [lásd: 34/2013. (XI. 22.) AB határozat Indokolás [25]; 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [47]; illetve CIJ: A népiirtás megelőzéséről és megbüntetéséről szóló egyezmény alkalmazásának ügye, Bosznia-Hercegovina kontra Szerbia és Montenegró, 2007. február 26.; 161. bekezdését].

- [35] 3.3.2. Ezen kívül az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében biztosított garanciák alól maga az alkotmányozó fogalmazott meg további kivételeket az Alaptörvény U cikkének (6)–(8) bekezdéseiben. Az Alaptörvény e szabályai írják elő, hogy nem tekinthetők elévültnek a pártállam nevében, érdekében vagy egyetértésével a kommunista diktatúrában Magyarország ellen vagy személyek ellen elkövetett súlyos bűncselekményeknek a büntethetősége, amelyeket az elkövetéskor hatályos büntetőtörvény figyelmen kívül hagyásával politikai okból nem üldöztek.
- [36] 3.3.3. A nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege elvekből fakadó visszaható hatályú jogalkotás tilalma a büntetőjogi felelősség megállapításával összefüggő büntetőjogi szabályokra érvényes. Vagyis a korábbi alkotmánybírói gyakorlatból is kiolvashatóan ez a mérce a büntetőjogi felelősség és a büntetés jogerős megállapításáig a büntethetőséghez, a büntetéshez és a büntetés kiszabáshoz kapcsolódó szabályokra alkalmazandó mérce [32/2008. (III. 12.) AB határozat, ABH 2008, 325.; 9/2007. (III. 7.) AB határozat, ABH 2007, 177.]. A nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege elvek védelmi körének pontos terjedelmét az Alkotmánybíróság a nemzetközi jogvédelmi mechanizmusok gyakorlatán keresztül vizsgálja.
- [37] 4.1. Minthogy az in malam partem visszaható hatályú büntetőjogi jogalkotás és jogalkalmazás tilalma nemzetközi emberi jogi elismerést is nyert, így az Alkotmánybíróság felidézi gyakorlatát, amely szerint a hazai alapjogok érvényesülésének minimális mércéjeként fogadja el a nemzetközi jogvédelmi mechanizmusok által biztosított jogvédelmi szintet {először lásd: 61/2011. (VII. 13.) AB határozat, ABH 2011, 290, 321.; megerősítette, többek között: 22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [16]}.
- [38] 4.1.1. Magyarország elfogadta az emberi jogok és szabadságok megóvása érdekében életre hívott Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) joghatóságát, így az Alkotmánybíróság megvizsgálja, hogy az EJEB mely felfogását érvényesíti az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 7. Cikk 1. és 2. pontjaiban foglalt elveknek. Az Egyezmény 7. Cikk 1. pontja mondja ki, hogy senkit nem szabad elítélni olyan cselekményért vagy mulasztásért, amely elkövetése idején a hazai vagy nemzetközi jog alapján nem volt bűncselekmény és nem lehet a bűncselekmény elkövetése idején alkalmazható büntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni. Ugyanezen Cikk 2. pontja kizárja az 1. pontban biztosított garancia érvényesítését azon cselekmények vagy mulasztások miatt, amelyek elkövetésük idején a civilizált nemzetek által elismert jogelvek szerint bűncselekmények voltak. Az EJEB olvasatában az Egyezmény 7. Cikkében foglalt garancia a jogbiztonság egyik elemeként az önkényes bűnüldözés, elítélés és büntetéssel szemben nyújt védelmet [EJEB, S.W. kontra Egyesült Királyság (20166/92), 1995. november 22., 33. és 35. bekezdések]. Az EJEB felfogása szerint a garancia jelentése tágabb a hátrányosabb büntetőjogi rendelkezés visszaható hatályú alkalmazásának tilalmánál. Az EJEB olvasatában az Egyezmény 7. Cikk 1. pontja ugyanis egyfelől megkívánja, hogy mind a bűncselekmény, mind a büntetés törvényes legyen (nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege). Vagyis egyértelmű és világos törvényi meghatározást igényel, hogy mely cselekmény milyen büntetéssel sújtható. Ez a követelmény akkor teljesülhet, ha önmagból a törvényi megfogalmazásból kitűnnek a büntetőjogi felelősség konkrét feltételei. Másfelől pedig az Egyezmény 7. Cikk 1. pontja követelményként írja elő, hogy a büntető jogszabályoknak a terhelt hátrányára nem lehet kiterjesztő értelmet adni például analógia vagy más hasonló jogértelmezés alkalmazásával {lásd elsőként: EJEB, Kokkinakis kontra Görögország (14307/88), 1993. május 25., 52. bekezdése, illetve EJEB, Coëme és mások kontra Belgium [GC], (32492/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 és 33210/96), 2000. október 18., 145. bekezdés}. Ezen túl, az EJEB felfogása szerint az Egyezmény 7. Cikk 1. pontja hallgatólagosan magában rejtje az enyhébb büntetőjogi jogszabály visszaható hatályú alkalmazásának kötelezettségét is. Ennek megfelelően az Egyezmény 7. Cikk 1. pontja a büntetés kiszabása során a büntetések tekintetében is megköveteli az enyhébb büntetés visszaható hatályú alkalmazási kötelezettségét {EJEB, Scoppola kontra Olaszország [GC], (10249/03), 2009. szeptember 17., 104. bekezdés}. Az EJEB ebbéli értelmezését támogatja az Európai Unió Alapjogi Chartájának hasonló tartalmú 48. Cikkét értelmező Európai Unió Bírósága is, amelynek gyakorlata szerint valamennyi tagállam közös alkotmányos hagyománya, hogy amennyiben a büntetés elkövetését követően a megállapítható büntetés enyhül, úgy az elkövetővel szemben az enyhébb büntetést szükséges kiszabni (lásd többek között, Berlusconi és másokkal szemben folytatott büntetőeljárás, C-387/02, C-391/02 és C-403/02., 2005. május 3., 66–68. bekezdések).
- [39] A büntetőjogi „büntetés” fogalmának az EJEB az Egyezmény 7. Cikkében biztosított jog minél teljesebb érvényesülése érdekében autonóm értelmet ad és esetről esetre maga határozza meg, hogy egy-egy intézkedés büntetőjogi értelemben büntetésnek minősül-e. Az EJEB olvasatában a büntetést érintő, de a büntetés megállapítását követően foganatosított jogalkotói, vagy jogalkalmazói intézkedések nem feltétlenül zárhatóak ki az Egyezmény 7. Cikkének védelméből. Ha a büntetés kiszabását követően foganatosított intézkedések a büntetés megváltozásához vagy újraértékeléséhez vezetnek, akkor az intézkedések kereteit az Egyezmény 7. Cikkében foglalt korlátok jelölik ki. [EJEB, Scoppola kontra Olaszország [GC], (10249/03), 2009. szeptember 17., 96–97.

és 109. bekezdések, legutóbb összefoglaló jelleggel megerősítette: EJEB, Del Río Prada kontra Spanyolország [GC], (42750/09), 2013. október 21., 81–90. bekezdések]. Ennek során ugyanakkor az EJEB éles határvonalat húz azon intézkedések között, amelyek magát a büntetést testesítik meg és azon intézkedések között, amelyek büntetés kikényszerítését, illetve végrehajtását érintik. Az EJEB következetesen vallott felfogása szerint, míg az előbbiek az Egyezmény 7. Cikkében garantált védelmet élvezik, addig a büntetés-végrehajtási rendszerhez tartozó feltételek és azok változásai már a védelem körén kívül esnek. Így például azok az intézkedések, amelyek a feltételes szabadlábra helyezéshez vagy más egyéb büntetés-végrehajtási kedvezményekhez kapcsolódnak, nem érintik magát a büntetést, így ennek megfelelően nem is élvezik az Egyezmény 7. Cikkében garantált alapjogi védelmet. Ilyen esetekben a szerződő államok az Egyezmény 7. Cikkének rendelkezésétől függetlenül, szabadon változtathatják szabályaikat [elsőként lásd: EJEB, Grava kontra Olaszország, (43522/98), 2003. július 10., 51. bekezdés, majd később: EJEB, Uttley kontra Egyesült Királyság, (36946/03), 2005. november 29., EJEB, Kafkaris kontra Ciprus (21906/04), 2008. február 12., 142–151. bekezdések; EJEB, Scoppola kontra Olaszország [GC], (10249/03), 2009. szeptember 17., 98. bekezdése].

- [40] Az EJEB a büntetőjogban ismert elévülési idők közül részletesen vizsgálta a büntethetőség folyó elévülésének törvényi meghosszabbítását is. Döntésében az EJEB arra a következtetésre jutott, hogy a büntethetőség folyó elévülési idejének általános jellegű, normatív meghosszabbítása nem sérti az Egyezmény 7. Cikkét, mert sem a cselekmény büntetőjogi minősítését nem változtatja meg, sem a bűncselekmény miatt kiszabható büntetést nem súlyosbítja. Az EJEB értelmezése szerint azért sem egyezményesítő a folyó elévülés meghosszabbítása, mert a folyó elévülési idő nem járt még le. Az EJEB konkrét ügyben előadott érvelése szerint az elkövető előre láthatta, illetve tudhatta, hogy cselekménye büntetendő és a cselekmény elévülési ideje még nem telt el. Ezen kívül az elévülés idejének meghosszabbítása sem a cselekmény büntethetőségét, sem cselekmény miatt kiszabható büntetést nem tette terhesebbé {EJEB, Coëme és mások kontra Belgium [GC], (32492/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 és 33210/96), 2000. október 18., 149–150. bekezdések}. Az Alkotmánybíróság itt jegyzi meg, hogy az EJEB felfogásával egyezik a Velencei Bizottság álláspontja is, amely szerint, ha az elévülés eljárásjogi intézményként funkcionál, akkor a büntethetőség folyó elévülésének normatív meghosszabbítása megengedett [Comment on Georgia, Strasbourg, 2009. március 4., CDL(2009)048, 11., 1&2].
- [41] Hasonló érvelést adott elő az EJEB az Achour kontra Franciaország ügyben, amelynek során a visszaesőkre vonatkozó szigorúbb és a visszaesést megalapozó első és második bűnelkövetések közötti hosszabb időt előíró újabb büntetőjogi szabályok alkalmazhatóságának megítéléséről döntött. E döntés értelmében a visszaesőket szigorúbban büntető szabályok a hatályba lépésüket megelőzően első ízben elítélt bűnelkövetők tekintetében akkor is alkalmazhatók, ha a korábban hatályos szabályok szerint a visszaesést megalapozó rövidebb idő már lejárt, feltéve, hogy a visszaesést megalapozó újabb bűncselekményt az új jogszabály hatályba lépése után követték el. Az EJEB e következtetését azzal igazolta, hogy az újabb bűnelkövetés súlyosabb következménye az időközben módosított jogszabályváltozás miatt előre látható volt. Vagyis az elkövető azért nem hivatkozhat az Egyezmény 7. Cikkében foglalt garanciára, mert előre láthatta a büntetőjogszabály szigorodását és ennek fényében számolhatott saját magatartásának szigorúbb megítélésével és súlyosabb jogkövetkezményeivel is. A visszaesőként történő minősítés ennek megfelelően az Egyezmény 7. Cikkében oltalmazott jogot azért nem sérti, mert ebben az esetben valójában nem visszaható hatályú jogalkotásról, vagy jogalkalmazásról, hanem az elkövető jogi helyzetét érintő egymást követő jogszabályok alkalmazásáról van szó. Az EJEB összegző értékelése szerint egy múltbeli releváns esemény későbbi mérlegre tétele és egy később született jogszabály visszaható hatályú alkalmazása között szükséges különbséget tenni: míg az utóbbi sértheti az Egyezmény 7. Cikkében biztosított jogot, addig az előbbi eset a visszaható hatály tilalmának védelmén kívül marad [EJEB, Achour kontra Franciaország, (67335/01) 2006. március 29., 50–60. bekezdések].
- [42] 4.1.2. Magyarország részes állama a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának (a továbbiakban: Egyezségokmány), amelynek 15. Cikk 1. pontja értelmében senkit sem lehet bűnösnek nyilvánítani olyan cselekmény vagy mulasztás miatt, amely az elkövetés idején sem a belső, sem a nemzetközi jog értelmében nem volt bűncselekmény és nem lehet súlyosabb büntetést kiszabni annál, mint amely a bűncselekmény elkövetése idején alkalmazható volt. Az EJEB esetjogában kimunkált enyhébb büntetőjogi jogszabály visszaható hatályát maga az Egyezségokmány szövegszerűen tartalmazza, amikor úgy rendelkezik, hogy amennyiben a bűncselekmény elkövetése után a törvény enyhébb büntetés alkalmazását rendelte el, ennek előnyeit az elkövető javára szükséges érvényesíteni. Ugyanezen Cikk 2. pontja kivételként fogalmazza meg annak a személynek a bíróság elé állítását és elítélését, aki olyan cselekményt vagy mulasztást követett el, amely az elkövetés idején a nemzetek közössége által elismert általános jogelvek alapján bűncselekménynek minősült. Az Egyezségokmány végrehajtását ellenőrző ENSZ Emberi Jogi Bizottságának felfogása szerint az ex post facto büntetőjogi jogalkotás tilalmát nem lehet szűken

értelmezni: minthogy az enyhébb büntetési szabályoknak az Egyezségokmány szerint visszaható hatálya van, így ez magában foglalja annak visszaható hatályát is, ha egy cselekmény büntetendősége szűnik meg (lásd többek között: Emberi Jogi Bizottság, Jean-Pierre Cochet kontra Franciaország, 1760/2008., 2010. október 29., 7.3. pontját). Az Emberi Jogi Bizottság értékelése szerint az Egyezségokmány 15. Cikke átöleli a kiszabott büntetéseket is. Védelme a büntetések elnehezülésére alkalmazandó, amely szerint a bűncselekmény elkövetését követően megemelkedő büntetési tétel sérti a visszaható hatály tilalmának elvét (Ricardo Ernesto Gómez Casafranca kontra Peru, 981/2001., 2003. július 22., 7.4. pont).

- [43] 5. Az Alkotmánybíróság a bemutatott, szerteágazó szempontok gondos értékelését követően arra a következtetésre jutott, hogy a Kúria kifogásolt jogegységi határozata nem tekinthető visszaható hatályú jogértelmezésnek, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, illetve az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében megfogalmazott visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmát nem sérti. A Módtv. szövegszerűen nem tartalmaz átmeneti szabályokat a jogerősen kiszabott közérdekű munka és pénzbüntetések végrehajthatóságának folyó elévülési ideje tekintetében. A Kúria a jogegységi eljárását ebből következően a büntetések végrehajthatóságának folyó elévülési idejét értelmező és egymásnak ellentmondó alsóbb fokú bírósági döntések miatt folytatta le. A jogegységi határozat a bíróságok által képviselt egyik jogértelmezést elfogadva normatív erővel egységesítette és így kiszámíthatóvá, egyértelművé tette az átmeneti szabályok hiányából fakadóan ellentmondásokkal terhelt ítélkezési gyakorlatot (vö. jelen Indokolás [28] bekezdésével).
- [44] A bírói gyakorlatban megjelenő egyik jogértelmezést elfogadva a jogegységi határozat kizárólag a büntetések végrehajthatóságának folyó elévülési idejére rendeli alkalmazni az új törvény elévülési szabályait és a Módtv. hatályba lépését megelőzően elévült büntetések végrehajthatóságát nem érinti. Minthogy a jogegységi határozatban képviselt jogértelmezés kizárólag olyan büntetések végrehajthatóságának elévülési idejére vonatkozik, amelyek elévülése még nem telt el, így az elévülés lejártára alanyi jog sem alapítható. Ebből következően a jogegységi határozat nem sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó visszaható hatály tilalmának elvét sem (vö. jelen Indokolás [38]–[41] bekezdéseivel).
- [45] A jogegységi határozat a jogerős bírói döntéssel már megállapított büntetés végrehajtási rendszernek egy elemét, a büntetések végrehajthatóságának elévülését értelmezi. Igaz ugyan, hogy a büntetések végrehajthatóságának általános elévülési ideje az új szabályok szerint kettő évvel hosszabb, ez azonban nem érinti a már megállapított büntetőjogi felelősséget és magát a büntetést sem súlyosítja vagy módosítja. Így a jogegységi határozat az elkövetők büntetőjogi helyzetét nem érinti. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében elismert nullum crimen sine lege és nulla poena sine lege elvek mind a hazai, mind pedig a nemzetközi jogi felfogás szerint is elsődlegesen a jogerősen megállapított büntetőjogi felelősség és a büntetés tekintetében nyújtanak védelmet a visszaható hatályú jogalkotással és jogalkalmazással szemben. A büntetések végrehajtásának rendszere, illetve a büntetések kikényszerítése már nem vonható az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésének védelmi körébe (vö. jelen Indokolás [36]–[42] bekezdéseivel). Ennek megfelelően a jogegységi határozat nem sérti a visszaható hatályú büntetőjogi jogalkotás és jogalkalmazás tilalmát sem. Az Alkotmánybíróság a normakontroll eljárásban a norma méltányosságát nem ítélni meg, hanem kizárólag arról foglalhat állást, hogy a norma megfelel-e az Alaptörvény és a vállalt nemzetközi jogi kötelezettségek által megkívánt követelményeknek. A kifogásolt jogegységi határozat a fentiekben részletesen bemutatott szempontok alapján e követelményeknek megfelel, így az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezéseket ezekben a részekben elutasította és ezért a jogegységi határozatnak a konkrét büntetés-végrehajtási ügyekben történő alkalmazhatóságának kizárására irányuló kezdeményezésekkel már nem foglalkozott.

V.

- [46] 1. Az Alkotmánybíróság a határozatának ebben a részében vizsgálja a bírói kezdeményezések további kifogásait. A bírói kezdeményezések az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt általános egyenlőségi szabály és ezzel összefüggésben az Alaptörvény II. cikkben foglalt emberi méltóságból fakadó követelményének megsértésére hivatkoznak, valamint nevesítik az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt hátrányos különbségtétel tilalmát, így az Alkotmánybíróság elsőnek ezt a kifogást vizsgálja meg. Ezt követően az Alkotmánybíróság értékeli a bírói kezdeményezéseknek az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdésére, illetve az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésére alapított kifogását, amely szerint a büntetés-végrehajtási bírónak a jogegységi határozat végrehajtásához nincs törvényben biztosított hatásköre.

- [47] 2. A bírói kezdeményezések előadásában a jogegységi határozat azért sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt egyenlőségi szabályt, mert rendelkezésének következtében az azonos mértékű közérdekű munka avagy pénzbüntetések végrehajthatóságának elévülési ideje a büntetés végrehajtása során eljáró szervek intézkedéseinek hatékonyságától függ. Így például ha a büntetés-végrehajtási ügyben 2007. május elsején bocsátották ki az elfogatóparancsot, akkor az elévülés ideje három év, míg ha 2007. május elsejét követően foganatosították ugyanezt az intézkedést, akkor az elévülés ideje öt év. Ennek megfelelően a bírói álláspontok szerint a jogegységi határozat azonos helyzetben lévő elítéltek között indokolatlanul különböztet, így sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének általános egyenlőségi szabályát, illetve az Alaptörvény II. cikk (1) bekezdésében elismert emberi méltósághoz való jogot. A bírói kezdeményezések ezzel összefüggésben azonos érveléssel hivatkoztak az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésén keresztül az Európai Unió Alapjogi Chartája 20. cikkében biztosított egyenlőségi szabály sérelmére is. A Fővárosi Törvényszék bírása ugyanilyen indokok alapján az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmát is nevesíti indítványában.
- [48] 2.1. Az Alkotmánybíróság itt emlékeztet arra, hogy az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése tartalmazza az általános egyenlőségi szabályt, amely a jogrend valamennyi szabálya tekintetében azért biztosítja az egyenlően kezelés követelményét, mert az egyenlőség végső alapja az egyenlő méltóság. Egy adott szabályozás így abban az esetben nem felel meg az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt mércének, ha végső soron az emberi méltósághoz fűződő jogot sérti. Így a diszkrimináció tilalma nem jelenti azt, hogy minden különbségtétel tilos, hanem azt az elvárást fogalmazza meg, hogy a jognak mindenkit egyenlő méltóságú személyként szükséges kezelnie. Alaptörvény-ellenes megkülönböztetés abban az esetben állapítható meg, ha azonos csoportba tartozó személyi körben és azonos szabályozási koncepción belül az eltérő szabályozásnak nincs ésszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka, vagyis önkényes. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy nem lehet hátrányos megkülönböztetésként értékelni, ha a jogi szabályozás eltérő alanyi körre állapít meg eltérő rendelkezéseket, avagy a megkülönböztetésnek ésszerű indokát adja [42/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [22], [24]–[28], megerősítette: 23/2013. (IX. 25.) AB határozat, Indokolás [87]]. Ehhez képest az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése az Alaptörvényben elismert alapvető jogokat az ember megváltoztathatatlan tulajdonságain alapuló hátrányos különbségtétel nélkül garantálja. Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt szabály így az alapvető jogok korlátozását a személyek közötti különbségtétel alapján tilalmazza. Az alkotmányos szabály az emberek megváltoztathatatlan tulajdonságai tekintetében egy nyílt, vagyis nem kimerítő jellegű felsorolást tartalmaz. Az emberek ilyen megváltoztathatatlan – saját elhatározásától nem függő, többnyire eleve adott – tulajdonságain alapuló, alapjogok tekintetében történő megkülönböztetése a hátrányos megkülönböztetés legsúlyosabb esete. Ilyen különbségtételnek minősül, ha jogszabály alapján képzett, azonos tulajdonságú csoportok az egyén megváltoztathatatlan tulajdonsága szerint különböznek egymástól {hasonlóan lásd: 42/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [39]–[41]}.
- [49] 2.2.1. A jogegységi határozat az átmeneti szabályok hiánya miatt a Módtv. időbeli alkalmazásáról tartalmaz értelmező rendelkezéseket. Ezek szerint a Módtv. nem érinti a 2010. május elsejét megelőzően elévült büntetéseket, ugyanakkor a büntetések végrehajthatóságának 2010. május elsején folyó elévülési idejét az új szabályok értelmében öt évben határozza meg. Vagyis a jogegységi határozat egy objektív és semleges körülmény figyelembevételével értelmezi a Módtv.-t. Jelen esetben nincs szó tehát arról, hogy a jogegységi határozat az elítéltek azonos csoportján belül a büntetések végrehajthatóságát érintően egyes elítéltekre az emberi méltóság sérelmét is előidéző eltérő szabályokat állapítana meg, vagy a szabályokat így értelmezné. Ezen kívül a jogegységi határozatban képviselt jogértelmezés nem a személyek megváltoztathatatlan tulajdonsága szerint különböztet. A kifogásolt jogegységi határozat ugyanis egy objektív körülményt tart szem előtt és nem tesz különbséget azok között, akikre kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés végrehajthatóságának elévülési ideje 2010. május elsején még folyik, így sem a jogegyenlőség elvének sérelme, sem hátrányos különbségtétel nem állapítható meg. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezéseket ebben a részükben is elutasította, így a jogegységi határozatnak a konkrét büntetés-végrehajtási ügyekben történő alkalmazhatóságának kizárására irányuló kezdeményezésekkel már nem foglalkozott.
- [50] 2.2.2. Az Alkotmánybíróság ezen kívül utal arra, hogy az Alapjogi Charta 51. cikk (1) bekezdése alapján az Alapjogi Chartában garantált alapvető jogok akkor kívánnak érvényesülést, ha a tagállam az uniós jog hatályán belül cselekszik [erről lásd részletesen: EU Bíróság, Åklagaren kontra Hans Åkerberg Fransson, C-617/10.; 2013. február 26., 17–23. bekezdések]. Minthogy a Kúria a jogegységi határozat meghozatala során nem az uniós jog hatályán belül intézkedett, így az Alapjogi Charta rendelkezései jelen ügyben nem alkalmazhatóak. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezéseknek az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésére és az Alapjogi Chartájának 20. cikkére történő hivatkozását is elutasította.

- [51] 3. A bírói kezdeményezések közül összesen hat indítvány azt is sérelmezi, hogy az időközben módosított hatásköri szabályok szerint a büntetések elévülésének megállapítása immáron nem a járásbíróság, hanem a büntetés-végrehajtási bíró hatáskörébe tartozik (Bv. tvr. 14/A. §). A kifogásolt jogegységi határozat végrehajtása az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése alapján kötelező, ezért a büntetés-végrehajtási bírónak intézkednie kell a büntetések elévülését megállapító járásbíróági döntések hatályon kívül helyezéséről. Ugyanakkor a Bv. tvr. 14/A. §-a a büntetés-végrehajtási bírónak kizárólag a büntetések elévülésének megállapítására biztosít döntési jogkört és sem a Bv. tvr., sem más, az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdésében felsorolt jogszabály nem telepít a jogegységi határozat végrehajtásához szükséges hatáskört a büntetés-végrehajtási bíróhoz.
- [52] Az Alkotmánybíróság ezen indítványozói érveléssel összefüggésben elsődlegesen arra mutat rá, hogy a jogalkalmazás folyamán válaszolhatóak meg és nem igénylik az Alaptörvény értelmezését azok a kérdések, amelyek nem haladják meg a jogalkalmazók megengedett jogértelmezési lehetőségeit és az alkotmányosan is elfogadott rendszerképző jogértelmezés határait {3032/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [35]; 3106/2013. (V. 17.) AB határozat, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint annak a kérdésnek az eldöntése, hogy a büntetés végrehajthatóságának elévülését megállapító bírói döntéshez kapcsolódik-e kötőerő vagy jogerő (Legfelsőbb Bíróság Bt.II.846/2008.), illetve az utóbbi tévesnek bizonyult ilyen bírói döntést hatályon kívül kell-e helyezni, és ha igen, akkor mely bíróság hatáskörébe tartozik a döntés hatályon kívül helyezése (Kúria Bt.I.130/2012. és Kúria Bfv.III.258/2013.) nem haladják meg a jogértelmezők megengedett jogértelmezési lehetőségeit, így a jogszabályok értelmezését és jogalkalmazói döntést igénylő kérdéseknek tekinthetők. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a bírói kezdeményezésekben előadott ebbéli kifogások a jogalkalmazás során válaszolhatóak meg, így a bírói kezdeményezéseket ebben a részükben is elutasította.
- [53] Az Alkotmánybíróság az ügy elvi jelentőségére tekintettel, az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelte el határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét.

Budapest, 2014. május 19.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkó Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1534/2013.

Dr. Lévay Miklós alkotmánybíró különvéleménye

- [54] Nem értek egyet a többségi határozat elutasító álláspontjával. Véleményem szerint a jogerős határozattal kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés végrehajthatóságának elévüléséről szóló 2/2013. Büntető jogegységi határozat nem felel meg az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság követelményének.
- [55] A bírói kezdeményezések alapján meg kellett volna állapítani a támadott jogegységi határozat alaptörvény-ellenességét, és azt meghozatalának napjára visszamenőleges hatállyal (ex tunc) meg kellett volna semmisíteni, továbbá alkalmazási tilalmat kellett volna kimondani az indítványok alapjául szolgáló ügyek tekintetében. Indokaim az alábbiak.
- [56] 1. A jogegységi határozat indítványokban kifogásolt rendelkezése lényegében nem másról szól, mint a Módtv. által 2010. május 1-jei hatállyal bevezetett rendelkezések visszamenőleges alkalmazásának a kötelező előírásáról azon esetekben, amelyekben a 2010. május 1-jét megelőzően kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés végrehajthatósága a Módtv. hatálybalépése időpontjáig még nem évült el.
- [57] 1.1. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban, hogy a jogbiztonság követelményeinek teljesülését különös gonddal vizsgálja az állami erőszak legális alkalmazásának területén, vagyis a büntetőhatalom gyakorlásával összefüggésben. Az Alkotmánybíróság büntetőjogi tárgyú határozataiban visszatérően hangsúlyozza, hogy az állam büntető hatalma korlátozott közhatalmi jogosítvány, a büntetőjog a jogrendszer szankciós zárköve, ultima ratio {Lásd pl. 4/2013. (II. 21.) AB határozat, Indokolás [57]}. Alapvetésként fogalmazza meg továbbá, hogy alkotmányos jogállamban az államnak nincs és nem is lehet korlátlan büntető hatalma, mivel maga a közhatalom sem korlátlan. Az alkotmányos alapjogok és alkotmányos védelmet élvező szabadságok miatt a közhatalom csak alkotmányos felhatalmazással és alkotmányos indokkal avatkozhat be az egyén jogaiba és szabadságába.
- [58] A jogbiztonság követelménye a büntetőhatalom gyakorlása során csak akkor érvényesül maradéktalanul, ha a büntetőjog egyes szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatók és a norma címzettjei számára előre láthatók. Ez nem jelenti azt, hogy a büntetőjogban a visszaható hatály tilalma abszolút. Érvényesülésének a jogállamiságból fakadó jogbiztonság – azon belül is elsősorban a kiszámíthatóság és az előreláthatóság elve – szab alkotmányjogi korlátokat.
- [59] A büntetőhatalom jogállami gyakorlásának további ismérve, hogy a büntetőjogi felelősségre vonás egészére – a büntethetőség feltételeitől kezdve a büntetés végrehajtására vonatkozó szabályokig – ugyanazok az alkotmányos követelmények érvényesek. A büntető anyagi jog büntetéssel fenyeget, a bíróság a szankciót a törvényben szabályozott eljárás során kiszabja, az állam pedig a végrehajtó szervek eljárása útján végrehajtja: így áll össze a büntető igazságszolgáltatás komplex, összefüggő szabály- és intézményrendszere. Az alkotmányos büntetőjog által szabott korlátok pedig ezen büntetőjogi felelősségi rendszer valamennyi elemére és intézményére vonatkoznak. Ennek megfelelően a büntető jogkövetkezményekre, illetőleg azok végrehajtására is irányadónak kell tekinteni ezen alkotmányos elveket, vagyis a büntetések elévülésére vonatkozó rendelkezések alkotmányosságának megítélésakor is vizsgálni kell a jogbiztonság követelményének és az abból levezethető visszaható hatály tilalmának az érvényesülését.
- [60] 1.2. Nem értek egyet azzal a megközelítéssel, amelyet a határozat az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság követelményének való megfelelést érintően rögzít.
- [61] Az indítványi elemek közül a határozat is elsődlegesnek értékeli és elsőként vizsgálja azt, hogy a támadott jogegységi határozat rendelkezései ellentétesek-e a jogbiztonság követelményével. A vizsgálat irányának meghatározásakor a határozat megállapítja, hogy a visszamenőleges hatályú jogi szabályozás tilalma a jogbiztonság követelményéből fakad. Utal az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatos gyakorlatára, és példák segítségével jelzi azt is, hol húzódnak a tilalom határai.
- [62] Hiányossága ugyanakkor a többségi határozatnak, hogy adós marad a későbbi konklúzió érdemi magyarázatával. Nem ad ugyanis választ arra a kérdésre, hogy a konkrét eset miért esik ezen tilalom védőhálóján kívülre, vagyis hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme a jogegységi határozattal összefüggésben miért nem áll fenn. A többségi határozat ehelyett áttér a „hasonló alapjogi mércét” meghatározó XXVIII. cikk (4) bekezdéssel összefüggő vizsgálatra.
- [63] Véleményem szerint a többségi határozat ebből fakadóan jut helytelen következtetésre a jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megítélése során.
- [64] A jelen ügy alapjául szolgáló alkotmányossági probléma vizsgálatát álláspontom szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének relációjában és az alábbi két kérdésre koncentrálni kellett volna elvégezni. Elsőként meg kellett volna határozni, hogy a büntetések elévülési idejének a meghosszabbítása milyen tartalmú, milyen jellegű

jogkövetkezmény, büntető anyagi jogi értelemben büntetésnek minősül-e, illetőleg az elítéltré nézve joghátrányt jelent-e. Másodsorban pedig arról kellett volna állást foglalni, hogy ez a típusú jogkövetkezmény alkalmazható-e folyamatban lévő elévülés esetén, vagyis visszamenőleges hatállyal olyan módon, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt követelményekkel összhangban maradjon.

- [65] 2. A büntetőjognak a büntetések végrehajtására vonatkozó elévülési szabályai időbeli korlátok közé szorítják az állami büntetőhatalom gyakorlását. Általánosan elfogadott, hogy bizonyos idő elteltével a büntetés már nem tudja betölteni a célját, nem váltja ki a szankcionálás által kívánt joghatást. A büntetés generálpreventív célja az elrettentés és a „jogi béke” visszaállítása, amelynek túl hosszú idő elteltével már nem lesz létjogosultsága. Az idő múlásával továbbá a speciálpreventív hatás – tehát, hogy az elkövető ne kövessen el újra bűncselekményt – is elvész, ha azt a cselekménytől túlzottan távoli időpontban lehet csupán az elkövetővel szemben érvényesíteni. A büntetőhatalom gyakorlására rendelt hatóságok mulasztása vagy a kézre kerítés eredménytelensége – mint kockázat – az államot terheli. Ha az elévülés bekövetkezett, a büntetés végrehajtásának kizárása alanyi jogként illeti meg az elkövetőt.
- [66] A büntetés elévülése általános szabály szerint a büntetést kiszabó határozat jogerőre emelkedésének napján veszi kezdetét. Kivéltet jelent a főszabály alól az az eset, ha a szabadságvesztés büntetés végrehajtását a bíróság próbaidőre felfüggesztette. Ebben az esetben ugyanis – a jogintézmény céljával összhangban – az elévülési idő a próbaidő leteltéig nyugszik, és számítása a próbaidő leteltének napján kezdődik. A törvény rendelkezik az elévülés félbeszakadásáról is, amit az elítélt ellen a büntetés végrehajtása érdekében tett bármely intézkedés kivált. A félbeszakadás joghatása abban áll, hogy a félbeszakadás napjával az elévülés ismét elkezdődik, és az addig, vagyis a félbeszakadásig eltelt időtartam figyelmen kívül marad. Az elévülés számításának kezdő napja pedig azonos lesz a félbeszakadás napjával.
- [67] 2.1. A büntetés végrehajthatóságának kereteit meghatározó elévülési időtartam számításának szabályai szükségszerűen magukon hordozzák az alapul fekvő büntetés-végrehajtási jogviszony jellemzőit. A büntetések és intézkedések végrehajtása a büntetőjogi felelősségre vonás befejező szakasza, amely egyrészt a jogszabályokban nevesített és eljárási jogosultsággal felruházott állami szervek, másrészt pedig az elítéltek magatartását, illetőleg az ennek nyomán létrejövő viszonyokat foglalja magába. A büntetés-végrehajtás, illetőleg annak szabályozási háttere, a büntetés-végrehajtási jog ezeket a magatartásokat, a végrehajtásban érintett szervek és személyek jogi helyzetét, illetőleg kapcsolatuk jogi tartalmát és a törvényességi garanciákat szabályozva teszi teljessé a büntető felelősségre vonás folyamatát – megtartva szoros kapcsolatát a büntető anyagi és eljárási joggal.
- [68] A büntetés-végrehajtás során kialakuló jogviszonyok tartalmukból fakadóan eltérnek más, a büntető igazságszolgáltatás érvényesítése során keletkező jogviszonyoktól.
- [69] A büntetés elévülése – főszabály szerint – a szankciót megállapító jogerős döntés meghozatalával veszi kezdetét, az elévülési időtartam számítása a döntéshozatal időpontjához kapcsolódik. Az elévülés időtartamát a büntetés-végrehajtási jogviszonyban álló szervek és személyek képesek magatartásukkal, cselekményeikkel befolyásolni. Az elévülési idő letelte ténykérdés, azt azonban jogi tények határozzák meg. Annak kimondására, hogy az elévülés a konkrét esetben akadályát képezi a szankció végrehajtásának, egyedül a büntetések végrehajtásában is közreműködő és a jogkorlátozás törvényességét a legmagasabb szinten garantáló – a jogerős határozatok végrehajtásáról gondoskodó tevékenysége keretében a – bíróság rendelkezik jogszabályi felhatalmazással.
- [70] Az elítélt a büntetés elévülésének időtartama alatt a szankció végrehajtásáért felelős, abban közreműködő és eljárási jogosultsággal felruházott állami szervek ellenőrzése alatt áll, ezek döntései rá kötelező erővel bírnak. Az elévülés folyása alatt tehát az elítélt a büntetés-végrehajtási jogviszony alanya. Ez a minősége az elévülés bekövetkezésével megszűnik, a szankció kikényszerítésére a továbbiakban nincs lehetőség.
- [71] 2.2. Konceptcionális hiányossága a határozatnak, hogy adós marad annak definiálásával, minek minősíti az indítványozók által kifogásolt rendelkezést, vagyis a kiszabott büntetés elévülésének jogalkotó által történő meghosszabbítását: az eredetileg kiszabott szankció tartalma megváltozásának, vagyis anyagi jogi értelemben vett büntetésnek; vagy csupán a korábban kiszabott büntetés érvényesítését szolgáló – eljárási jelleggel bíró – jogkövetkezménynek. Kulcsfontosságú kérdés mind az EJEB, mind pedig az ENSZ Emberi Jogi Bizottság gyakorlatában – ahogyan arra a határozat is utal –, hogy egy adott ügyben vizsgált rendelkezés anyagi jogi kategóriának, azaz büntetőjogi büntetésnek minősül-e, vagy csupán a büntetés végrehajtása érdekében tett intézkedés, amely kívül esik a büntetés kategóriáján.
- [72] 2.3. A Német Szövetségi Alkotmánybíróság hasonló probléma kapcsán már kifejtette álláspontját az elévülési határidők utólagos meghosszabbításának alkotmányjogi kérdéseivel összefüggésben. Az ott megfogalmazott álláspont szerint különbséget kell tenni a büntethetőség elévülése (Verfolgungsverjährung) és a büntetés

végrehajtásának az elévülése (Vollstreckungsverjährung) között. A döntés értelmében az elévülési határidők utólagos meghosszabbítása nem sérti a nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege elveket, mert az elévülés alapvetően eljárási kategória, míg az említett elvek anyagi jogilag relevánsak. A nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege elvek alapvetően arra vonatkoznak, hogy utólag nem lehet valamely magatartást büntetendőnek nyilvánítani, vagy a büntetést súlyosítani. Az elévülés kapcsán erről nincs szó, mert a büntetethetőség elévülése a törvényben meghatározott büntetendőnek nyilvánított magatartás üldözésére nyitva álló időtartamot jelöli, amely időtartam változtatása nem sérti a nullum crimen sine lege elvét, mivel nem érinti a cselekmény büntetendő jellegét, hanem annak érvényesítését, a büntetőjogi felelősségre vonhatóságot befolyásolja. Hasonló logika alapján a büntetés végrehajtásának elévülésére nyitva álló időtartam anyagi jogi értelemben nem jelenti a kiszabott büntetés súlyosítását, pusztán annak végrehajtását érintő eljárási rendelkezés, amely szintén nem sérti a nulla poena sine lege elvét. Az elévülési határidők utólagos meghosszabbításának ugyanakkor alkotmányos korlátokat szab a jogbiztonság elve, valamint a visszaható hatály tilalmának elve is. (Lásd részletesebben a 2 BvL 15, 23/68. 1969. február 26-án meghozott döntést.)

- [73] 3. Álláspontom szerint a fent kifejtett elvi tételeket alapul véve a konkrét ügyben az alábbiak állapíthatók meg.
- [74] 3.1. A büntetés elévülésének intézménye nem nyújt garanciát arra, hogy a büntetethetőség előre meghatározott időn belül valóban megszűnik. A szabályozás alkotmányossága azt azonban biztosítja, hogy az elévülési idő számításának szabályai csak meghatározott korlátok között legyenek megváltoztathatók. Ezeket a korlátokat elsődlegesen az Alaptörvény szabja. Az alkotmányos büntetőjognak az Alaptörvény rendelkezéseiből fakadó komplex követelményrendszere, a jogállamiság és a jogbiztonság érvényesülésének kritériumai, köztük különösen a visszaható hatály tilalma nem csupán irányt mutatnak, de határokat is szabnak a jogalkotói és a jogalkalmazói tevékenységnek.
- [75] Az elévülés számítására irányadó jogszabályi rendelkezések, különösen az elévülési időtartam leteltét megelőző, folyó elévülési idő tekintetében ezért csakis a fenti alkotmányos elvek tiszteletben tartásával módosíthatók.
- [76] 3.2. A büntetőjogi büntetés elévülésének számítására irányadó jogállami követelmények a fentiek szerint nem zárják ki annak a lehetőségét, hogy az elévülési idő számítási módszerei, szabályai utólag változzanak, így önmagában az, hogy a jogalkotó 2010. május 1-jei hatállyal az elévülési idő időtartamát megváltoztatta, nem tekinthető Alaptörvénybe ütközőnek.
- [77] A jogalkotó a változásnak nem adta részletes magyarázatát. A Módtv. miniszteri indoklásának vonatkozó szakasza azt ugyanakkor rögzíti, hogy az elévülési idő három évről öt évre történő emelésének indoka nem az állami büntetőigény érvényesíthetőségének szélesítése volt, hanem a kapcsolódó jogszabályi rendelkezések között a szükséges koherencia megteremtése. A közérdekű munka és a pénzbüntetés elévülésének időtartama így összhangba került a szabadságvesztés legrövidebb, valamint az elítelt jellegű szankciók elévülési idejével.
- [78] Az elévülés időtartamának egységes meghatározása az enyhébb szankciók meghatározott körében valóban erősíti a szankciórendszer koherenciáját, ezáltal hozzájárul a büntető felelősségre vonás alkotmányosságához. Sem az érintett rendelkezésekből, sem a jogalkotó ahhoz fűzött indoklásából nem olvasható ki a büntetések elévülésére vonatkozó szabályozás olyan értelmezése, amely ellentétben állna az alkotmányos büntetőjog követelményeivel, köztük a jelen alkotmányossági vizsgálat alapjául vett visszaható hatály tilalmával.
- [79] 3.3. A jogszabály-módosítást ugyanakkor a Kúria a támadott jogegységi határozatban sajátos értelmezéssel látta el, további vizsgálatot igényel ezért az, hogy a jogszabályváltozásnak a jogegységi határozat szerinti értelmezése összhangban áll-e az alkotmányos büntetőjog említett követelményeivel.
- [80] A büntetés elévülési idejének meghosszabbítása az elkövetőre nézve joghátrányt jelent, hiszen az által a büntetéssel való fenyegetettség időtartama növekszik. Noha maga a szankció, az anyagi jogi értelemben büntetés nem válik súlyosabbá, az elítelt helyzete kétségtelenül elnehezül, hátrányosabbá válik. Az állam büntető igényét tágabb időbeli keretek között érvényesítheti, és az elkövető a kilátásba helyezett büntetés alól a beavatkozást megelőző állapothoz képest később szabadul. A támadott jogegységi határozat rendelkezései tehát egyértelműen hátrányos jogkövetkezményeket rögzítenek azon elkövetői kör vonatkozásában, akikkel szemben a büntetést – pénzbüntetést vagy közérdekű munkát – 2010. május 1-jét megelőzően szabták ki, de annak elévülése ezen időpontig nem következett be.
- [81] A jogegységi határozat rendelkezésének további eleme, hogy az érintett elkövetői körre kiszabott szankció érvényesíthetőségének az időtartamát a büntetés-végrehajtási jogviszony keletkezésének időpontjához képest utólag, olyan időben rendeli meghosszabbítani, amikor az elévülés folyamatban van. Mivel adott büntetés végrehajthatóságának az elévülése a büntetést kiszabó határozat jogerőre emelkedésének a napján veszi kezdetét, a folyó elévülési idő számítási szabályainak a megváltoztatása csak úgy lehetséges, ha a módosító rendelkezéseket

az elévülés kezdő naptól számítva, visszamenőlegesen alkalmazzák. Ez a módosító szabály visszaható hatályú alkalmazását jelenti.

- [82] Álláspontom szerint tehát megállapítható, hogy a jogegységi határozat a régi Btk.-nak a pénzbüntetés és a közérdekű munka elévülését szabályozó módosító rendelkezései vonatkozásában olyan iránymutatást tartalmaz, amely az érintett elkövetőkre nézve hátrányos jogkövetkezmények alkalmazását teszi visszamenőlegesen kötelezővé. Ennek következtében a támadott rendelkezés sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogbiztonság követelményét és az abból fakadó visszaható hatályú jogalkotás tilalmát, így az alkotmánybíróági eljárásban a jogegységi határozat megsemmisítésének lett volna helye.

Budapest, 2014. május 19.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

- [83] A különvéleményhez csatlakozom:

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1316/2014. (V. 22.) Korm. határozata

a 2013. évi kötelezettségvállalással nem terhelt költségvetési maradványok egy részének felhasználásáról

A Kormány

- a) az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 152. § (5) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva a 2013. évi kötelezettségvállalással nem terhelt költségvetési maradványokból az I. Országgyűlés fejezet, 5. Közbeszerzési Hatóság címen keletkezett 400 000 ezer forintnak a felhasználását engedélyezi, és
- b) az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 33. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva az 1. melléklet szerinti átcsoportosítását rendeli el.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A 2013. évi kötelezettségvállalással nem terhelt költségvetési maradványok átcsoportosítása

Ezer forintban

Fejezet-szám	Cím-szám	Alcím-szám	Jogcím-csop.-szám	Jogcím-szám	Kiemelt előir.-szám	Fejezet-név	Cím-név	Alcím-név	Jogcím-csop.-név	Jogcím-név	Kiemelt előirányzat neve	Átcsoportosítás (+/-)
I.						Országgyűlés						
	5						Közbeszerzési Hatóság					
		1						Közbeszerzési Hatóság				
					K5						Egyéb működési célú kiadások	-400 000
	24						Nemzeti Választási Iroda					
		2						Fejezeti kezelésű előirányzatok				
			2						A 2014. évi választások előkészítése			
					B1						Működési célú támogatások államháztartáson belülről	400 000

**A Kormány 1317/2014. (V. 22.) Korm. határozata
a helyi önkormányzatok adósságot keletkeztető, valamint kezesség-, illetve garanciavállalásra vonatkozó
ügyleteihez történő 2014. áprilisi előzetes kormányzati hozzájárulásról**

A Kormány a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 10. § (1) bekezdése alapján, tekintettel az adósságot keletkeztető ügyletekhez történő hozzájárulás részletes szabályairól szóló 353/2011. (XII. 30.) Korm. rendeletre a következő határozatot hozza:

A Kormány hozzájárul az 1. melléklet szerinti ügyletek 2014. évben történő megkötéséhez az a) és b) pontban foglalt kiegészítő feltételekkel:

- a) az önkormányzat az 1. mellékletben megjelölt ügyletértékek teljes összegétől és az önkormányzatot terhelő fizetési kötelezettségektől lefelé eltérhet, amennyiben ez nem okozza ezen értékek valamelyikének növekedését egyik évben sem;
- b) fejlesztési célú hitel esetében
 - ba) a hitelt csak az 1. mellékletben szereplő fejlesztésekre lehet fordítani, és
 - bb) az önkormányzat az 1. mellékletben meghatározott fejlesztéshez kapcsolódó ügyletértéktől lefelé eltérhet.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1317/2014. (V. 22.) Korm. határozathoz

Önkormányzat neve	Ügyletek adatai										Fejlesztések adatai			
	Értéke	Deviza	Ügylet célja	Ügylet típusa	Futamideje (év)	Deviza árfolyama (Ft)	Ügyletből eredő fizetési kötelezettség (az ügylet devizanemében) esedékesség szerint				Fejlesztés sorszáma	Fejlesztés alcélja	Fejlesztés bruttó forrásigénye	Fejlesztési célhoz az ügylet mekkora értékkel járul hozzá
							Tárgyévi	Tárgyévét követő első évben	Tárgyévét követő második évben	Tárgyévét követő harmadik és azt követő években				
TAHITÓTFALU KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	127 000 000	HUF	fejlesztés	Hitel	15	1	5 138 275	14 975 412	14 542 026	140 665 769	1	2.1. Közoktatási intézmények műszaki felújítása és rekonstrukciója	143 000 000	127 000 000
ZALAEGERSZEG MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	750 000 000	HUF	fejlesztés	Kezesség-, illetve garancia-vállalás	10	1	0	0	0	0	1	1.4. Települési szilárd hulladékok kezelésével kapcsolatos beruházások	880 760 000	750 000 000

**A Kormány 1318/2014. (V. 22.) Korm. határozata
a kazincbarcikai Don Bosco Sportközpont létrehozásáról és egyes kormányhatározatok végrehajtása során
alkalmazandó eltérő rendelkezésekről**

1. A Kormány egyetért a kazincbarcikai Don Bosco Sportközpont létrehozásával és felhívja a nemzetgazdasági minisztert és az emberi erőforrások miniszterét, hogy gondoskodjanak az ehhez szükséges források – legfeljebb 952,5 millió forint – ütemezett rendelkezésre állásáról.
Felelős: emberi erőforrások minisztere
nemzetgazdasági miniszter
Határidő: folyamatos
2. A rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról szóló 1622/2012. (XII. 18.) Korm. határozatban a „2013. december 20.” szövegrész helyébe a „2014. december 31.” szöveg lép.
3. A Kormány egyetért azzal, hogy a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról és egyes kormányhatározatok módosításáról szóló 1025/2014. (I. 30.) Korm. határozat (a továbbiakban: H1.) végrehajtása során a H1. 1. melléklete szerint – az egyszeri előirányzat-átcsoportosítás összesen összegének változatlanul hagyása mellett – a X. Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 2. Célelőirányzatok alcím, 1. KIM felügyelete alá tartozó szervezetek és szakmai programok támogatása jogcímcsoport, K5. Egyéb működési célú kiadások kiemelt előirányzat javára átcsoportosított 69,0 millió forint a X. Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium fejezet, 1. Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium igazgatása cím, K6. Beruházások kiemelt előirányzat terhére kerüljön felhasználásra és elszámolásra.
4. A Kormány egyetért azzal, hogy az A38 hajú felújítása érdekében a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról szóló 1224/2014. (IV. 8.) Korm. határozat (a továbbiakban: H2.) végrehajtása során a H2. 1. melléklete szerint – az egyszeri előirányzat-átcsoportosítás összesen összegének változatlanul hagyása mellett – a XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 13. Művészeti tevékenységek alcím, 4. Művészeti tevékenységek és egyéb fejezeti feladatok támogatása jogcímcsoport, K7. Felújítás kiemelt előirányzat javára átcsoportosított 90,0 millió forint a XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 13. Művészeti tevékenységek alcím, 4. Művészeti tevékenységek és egyéb fejezeti feladatok támogatása jogcímcsoport, K5. Egyéb működési célú kiadások kiemelt előirányzat terhére kerüljön felhasználásra és elszámolásra.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1319/2014. (V. 22.) Korm. határozata
a SURJÁNY-HÚS Ipari és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság és az ALFÖLDI-HÚS Élelmiszeripari és
Kereskedelmi zártkörűen Működő Részvénytársaság hitel-, illetve kölcsönfelvételéhez kapcsolódó
egyedi állami kezességről szóló 1297/2014. (V. 5.) Korm. határozat módosításáról**

A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 92. § (1) bekezdése alapján felhatalmazza a nemzetgazdasági minisztert, hogy a SURJÁNY-HÚS Ipari és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság és az ALFÖLDI-HÚS Élelmiszeripari és Kereskedelmi zártkörűen Működő Részvénytársaság hitel-, illetve kölcsönfelvételéhez kapcsolódó egyedi állami kezességről szóló 1297/2014. (V. 5.) Korm. határozat szerinti egyedi állami kezességet készfizető kezesség formájában vállalja.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter
Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt a Szerkesztőbizottság közreműködésével a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Biró Marcell,

a szerkesztésért felelős: dr. Borókainé dr. Vajdovits Éva.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 2–4.

A Határozatok Tára hivatalos lap tartalma a Magyar Közlöny IX. részében jelenik meg.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyar kozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhú másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Majláth Zsolt László ügyvezető.